

РЕШЕНИЕ

№ 5481

гр. София, 29.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, V КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 05.05.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Пламен Горелски

ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Йорданова
Димитър Петров

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5526** по описа за **2022** година докладвано от съдия Димитър Петров, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1, изр. второ, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Образувано по касационна жалба подадена от Х. Л. В., чрез адв. П. П. П. срещу решение № 3248 от 13.05.2022г. по адм.дело № 4190/2021г. на АССГ, 21 състав, с което е отхвърлен предявеният срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ иск за сумата от 50 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди търпени в периода от 30.12.2020г. до 26.04.2021г, през който ищецът е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в затвора в [населено място].

Ищецът поддържа, че решението е неправилно, тъй като е постановено в нарушение на материалния закон и е необосновано. Поддържа, че са представени доказателства от които се установява, че му е отказано предоставяне на медицинска помощ, от която той се е нуждаел. Поддържа, че отказът е незаконосъобразен и от него е претърпял описаните в исковата молба вреди, чието обезщетяване претендира. Прави искане за отмяна на решението и постановяване на ново, с което искът да бъде уважен, ведно със законните последици.

Ответникът - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез своя пълномощник оспорва жалбата. Прави искане първоинстанционното решение да бъде оставено в

сила.

Прокурорът от СГП изразява становище за допустимост, но неоснователност на жалбата. Прави искане обжалваното решение да бъде оставено в сила.

Административен съд – София-град след анализ и оценка на събраните в първоинстанционното производство доказателства във връзка с доводите на страните, намира следното:

Касационната жалба като подадена в срока по 211, ал. 1 от АПК и от надлежна страна е процесуално допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

С исковата молба ищецът е претендирал заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лв. за претърпени неимуществени вреди по време на престоя му затвора в [населено място], за времето от 30.12.2020г. до 26.04.2021г. (съгласно влязлото в сила определение на съда от съдебно заседание на 25.11.2021г.), поради отказ да му се предостави медицинска помощ – дентални услуги от зъболекаря в затвора, от които той имал нужда с оглед влошеното здраве на неговите зъби. Твърди се, че отказът да му се предостави стоматологично лечение му причинил подробно описаните болки и страдания свързани с влошаване на здравето му, за обезщетяването на които е предявил настоящия иск.

Първоинстанционният съд е изяснил обективно, пълно и всестранно релевантните за предявения иск факти и обстоятелства, като е постановил решението си при правилно разпределение на доказателствената тежест, с оглед характера на съдебното производство по част седма ЗИНЗС.

Разпоредбата на чл.284, ал.1 ЗИНЗС постановява, че Държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС приравнява на „нечовешко и унижително отношение“, по смисъла на ал. 1 и: „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“. В настоящото производство ищецът – изтърпяващ наказание лишаване от свобода в затвора в [населено място], се позовава на нарушение по чл.3, ал.2 от ЗИНЗС, а именно поставяне в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващо се в лишаване от медицинско обслужване, конкретно – стоматологично лечение.

Правилно първоинстанционният съд, съобразявайки разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, е възложил на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС условия. В тази връзка обосновани са изводите му, че представените по делото писмени доказателства – неоспорените документи от амбулаторния журнал установяват, че на ищеца не е отказано медицинско обслужване, в частност дентално лечение. Напротив, видно е, че той е посещавал стоматологичния кабинет. Не са му отказвани прегледи – извършвани са такива, поставена му е диагноза – А. partialis. Предписано е лечение, като е установено, че пациентът се нуждае от възстановяване с коронки и частични протези. Съгласно чл. 28 от Наредба № 2 от 22.03.2010 г. за условията и реда за

медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, протетичното лечение се предоставя на лишените от свобода срещу заплащане. В националния рамков договор/Н./ за денталните дейности за 2020-2022 г. е предвидена възможност за здравно осигурените лица по чл.128, ал.2 ЗИНЗС, с такъв здравословен проблем, независимо от възрастта им, да получат дентални услуги по смисъла на чл. 100, т. 3, б. "а" и б. "б" Н. за денталните дейности 2020-2022 г., чиято стойност се заплаща от НЗОК - дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и долна челюст с горна, съответно долна цяла плакова зъбна протеза, в т. ч. и контролни прегледи за период от четири години, на стойност 200. 00 лева за горна, съответно 200. 00 лева за долна челюсти. Съгласно чл. 105, ал. 2 Н. за денталните дейности за 2020 г. - 2022 г., цената по ал. 1, заплащана от НЗОК за възстановяване функцията на дъвкателния апарат при обеззъбени 3., не включва материала за протезата и медико-техническата дейност за нейната изработка. В разпоредбата на чл. 86, ал. 5 от Н. за денталните дейности за 2020 - 2022 г. е предвиден специалният ред, по който се оказва тази помощ. В конкретния случай, ищецът нито твърди, нито представя доказателства, първо да са били налице медицинските основания за предоставяне на помощ по реда на Н. - цялостна обеззъбена горна и долна челюст, а и второ – да е поискал именно лечението предвидено в Н. за здравноосигурените лица по чл.128, ал.2 ЗИНЗС, като отново следва да се отбележи и, че в този случай болният заплаща материала за протезата и медико-техническата дейност за нейната изработка, което съответства и на чл. 28 от Наредба № 2 от 22.03.2010 г. Вместо това, ищецът е заявил, че желае лечение в друго лечебно заведение. Не се твърди и не се установява по делото ищецът да е имал нужда от спешна дентална помощ с оглед диагнозата, с оглед на което и настоящата инстанция споделя извода на първоинстанционния съд, че не се установява твърдяното нарушение на чл.284, ал.1, вр. чл.3, ал.2 ЗИНЗС, съответно и не са налице основния за ангажиране отговорността на Държавата по този ред. Като краен резултат, правилно искът за обезщетение е бил отхвърлен, с оглед на което обжалваното решение следва да бъде оставено в сила.

По отговорността на страните за разноски:

Ответникът претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение, което искане е неоснователно. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен. Аргумент, в подкрепа на същия извод е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2, изр. първо ЗОДОВ. По делото не са направени разноски, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от изложените мотиви и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо АПК, вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ ЗИНЗС, Административен съд София – град, V касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 3248 от 13.05.2022г. постановено по адм.дело № 4190/2021г. на Административен съд – София-град, 21 състав.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
2.

ЧЛЕНОВЕ: 1.